

Rada Gminy Prostki

Wójt Gminy Prostki

Petycja w sprawie:

1. wniosku o uchylenie poprzez reasumpcję uchwały intencyjnej Rady Gminy Prostki w sprawie planów miejscowych dla celu lokalizacji farm wiatrowych – VI/48/2024.
 2. ustalenia zasad lokalizacji na obszarze gminy turbin wiatrowych oraz wielkopowierzchniowych farm fotowoltaicznych powyżej mocy nominalnej 150kW (kWp).
 3. a także - wniosków i uwag w sprawie sporządzenia Planów Miejscowych dla lokalizacji farm turbin wiatrowych na obszarze gminy Prostki i gmin sąsiadujących w szczególności dla obrębów Cisy, Dąbrowskie, Kopijki, Krzywe, Wiśniewo Ełckie, Żelazki
 4. ze wskazaniem ujęcia proponowanych zasad ochrony środowiska, krajobrazu i ludzi oraz wartości ich nieruchomości i ekonomiki społecznej w Planach Ogólnych Gmin Prostki oraz Ełk.
 5. Umieszczenia na BIP gminy Prostki oraz w kanałach informacyjnych dostępnych na obszarze gminy materiałów informacyjnych o potencjalnych zagrożeniach związanych z przemysłowymi formami OZE w szczególności farmami wiatrowymi i fotowoltaicznymi.
- Przykładowe materiały przekazujemy w załącznikach do petycji.
- Petycja jest wnoszona na prośbę i z poparciem społeczności lokalnej.

I. Opinia do uchwały Rady Gminy Prostki VI/48/2024.

Uchwała rady gminy została podjęta w naszej opinii z naruszeniem prawa gdyż zawiera stwierdzenia i interpretacje przepisów podjęte pod dyktando spółek o nieustalonym kapitale (5tys zł?) i nie mających żadnego prawa do dysponowania gruntami wskazują jednocześnie możliwość uruchomienia, na wiele pokoleń, ogromnych inwestycji (największych na świecie – sic!) znacząco oddziałujących na środowisko na ogromnym obszarze 27 km kwadratowych. Warunki życia wokół tych obszarów ulegną drastycznej zmianie i degradacji warunków i jakości życia ludzi a także zwierząt hodowlanych.

Wyraźnie widoczna jest z mapki obszaru mającego być objętego planem miejscowym, że następuje manipulacja wykluczająca z analizy wpływu na środowisko miejscowości np. Wiśniewo Ełckie czy Krzywe gdyż znajdują się na granicy obszaru objętego planem i zdecydowanie wszystkie wsie i osady znajdują się pod wpływem negatywnych oddziaływań

tej inwestycji.

Spółki takie po uzyskaniu decyzji i pozwoleń zazwyczaj odsprzedają te dokumenty za wartość kilkuletniego budżetu gminy. Bezkrytyczna akceptacja takich działań może budzić wiele wątpliwości co do rzetelności oceny i podjętych decyzji administracyjnych, przykłady takich nadużyć zostały opisane w raportach Najwyższej Izby Kontroli.

Sytuacja ta powinna budzić wiele ostrożności i skupienia się na możliwych skutkach dla społeczności lokalnej oraz środowiska w szczególności awifauny i nietoperzy a także ochrony walorów krajobrazowych.

Wnioskujący o plan miejscowy wskazują na ustalenie maksymalnych wymiarów planowanych turbin wiatrowych na 260 metrów co jest dziwne o tyle, że obecnie taką wysokość ma jedna jedyna turbina wiatrowa w Chinach i jest to rekord w księdze Guinnessa. Jest to też turbina morska zupełnie nie przystająca do warunków wietrzności i środowiska występujących na obszarze gminy Prostki a także nie podlegająca ograniczeniom emisji hałasu. Moc nominalna takich turbin jest 8-10 razy większa od aktualnie istniejących w Polsce wiatraków a co za tym idzie poziom mocy akustycznej będzie wielokrotnie większy i nie da się zdefiniować w żaden sposób odległości bezpiecznej dla ich posadowienia wobec miejsc zamieszkania ludzi, zgodnie z danymi z badań światowych może ona wynosić od 10 do 15 km.

Uchwała intencyjna nie zawiera uzasadnienia co do praktycznych celów lokalizacji kilkudziesięciu największych na świecie turbin wiatrowych, nie dokonano także analizy wpływu takich inwestycji na budżet gminy ale przede wszystkim na jakość życia i wartość nieruchomości w otoczeniu farmy wiatrowej. Jest powszechnie wiadomo, że wartość nieruchomości w otoczeniu turbin wiatrowych spada praktycznie do zera, zanika rozwój osadnictwa, rozwój turystyki a więc degradacja ekonomiki społecznej. Ekonomia jest pojęciem znacznie szerszym niż ekonomia, obejmuje także wartości niematerialne, jakości życia czy np. krajobrazu, pewności planistycznej i możliwości rozwojowych np. w agroturystyce.

Wnioskujemy o dokonanie przez radę gminy Prostki analizy możliwych dochodów powiązanych z planowaną inwestycją oraz powiadomienie społeczeństwa o wynikającej z tego utracie części subwencji wyrównawczej na poziomie 65-80%. Wartość podatków od nieruchomości z tytułu eksploatacji turbin została ograniczona przez lobbystów wiatrowych tylko do masztu turbiny i obrysu fundamentów. Porównanie możliwych dochodów kontra straty środowiskowe i społeczne w tym w wartości nieruchomości w otoczeniu farm wiatrowych daje bardzo negatywny obraz planowanych inwestycji a w budżecie gminy zostanie niewiele. Należy zadać pytanie z jakiego powodu rada gminy Prostki podejmuje uchwałę mogącą zdewastować obszar gminy i warunki życia jej mieszkańców na dziesiątki lat?

Wydaje się bardzo podejrzane, że planowanie farmy wiatrowej z największymi turbinami na świecie rozpoczęto bez Karty Informacyjnej Projektu oraz bez raportu oddziaływania na środowisko jak też bez analizy akustycznej oraz bez screeningu ptaków i nietoperzy oraz korytarzy migracyjnych ptaków i fauny.

Do planu miejscowego nie opracowano delimitacji obszaru pod względem zabudowy mieszkalnej i uwarunkowań dla awifauny i nietoperzy co nie pozwala ocenić nawet wstępnie możliwych zagrożeń dla ludzi i środowiska.

Nie zostały też wykonane badania wietrzności w rozkładzie rocznym które by dawały uzasadnienie dla kalkulacji ekonomicznej tego przedsięwzięcia i uzasadnienia podejmowania tak ryzykownych dla środowiska oraz ludzi inwestycji.

Całość działań i kosztów zamiast po stronie inwestora została poprzez wybieg z wnioskiem o plan miejscowy przeniesiona na budżet gminy Prostki. Teraz to gmina będzie musiała przeprowadzić analizę zagrożeń środowiskowych i innych niezbędnych analiz co jest niemożliwe bez szczegółowego wskazania lokalizacji turbin w terenie. Orzecznictwo sądów administracyjnych wskazuje na konieczność ustalenia konkretnej lokalizacji turbin oraz ujawnienia ich parametrów technicznych i emisyjnych dla celów planistycznych i oceny wpływu na środowisko.

W uzasadnieniu uchwały nie wspomina się o konieczności zapewnienia bezpieczeństwa dla zdrowia i życia ludzi w otoczeniu inwestycji a w szczególności uciążliwości związanych z eksploatacją turbin wiatrowych dużej mocy w szczególności; hałasu, infradźwięków, wibracji, rzucania lodem, migotania cienia, pożarów na bardzo dużych wysokościach, wycieków oleju i rozrzutu na znacznych obszarach, zagrożenia lotniczego, zanieczyszczenia przestrzeni migającymi czerwonym światłami ostrzegawczymi, etc.

Podstawowym parametrem decydującym o oddziaływaniu na ludzi jest moc akustyczna turbiny której nie ustalono i nie ograniczono w żaden sposób. Wszystkie nowe turbiny powinny być wyposażone w regulatory mocy generacji w zależności od emisji hałasu do środowiska

W uzasadnieniu uchwały intencyjnej oraz we wnioskach o sporządzenie planów miejscowych został powołany przepis który podobno zwalnia radę gminy i samorząd od zapewnienia zgodności ustaleń planu miejscowego ze studium zagospodarowania gminy lub strategii rozwoju regionu. Naszym zdaniem cytowany przepis nie dotyczy inwestycji prywatnych ale zadań własnych samorządu lokalnego w zakresie energetyki i jest to jedynie ustalenie regulujące sposób wejścia w życie zmian w ustawie -Prawo energetyczne.

Naszym zdaniem nadal konieczna jest ocena zgodności studium oraz planu ogólnego gminy z założeniami planów miejscowych

Sugerowanie przez wnoszących wnioski o plan miejscowy ominięcia ustaleń zawartych w studium przed opracowaniem planu ogólnego jest wyraźną wskazówką o dążeniu do przeprowadzenia procedury ocennej planowanej inwestycji w sposób mogący wprowadzić zagrożenie dla ludzi, ich majątku i szeroko rozumianego środowiska a także wizerunku gminy jako takiej. Rada Gminy jako reprezentant społeczności lokalnej powinna podejmować takie decyzje z dużą rozwagą.

Występuje w tej sytuacji także naruszenie konwencji z Aarhus która została ratyfikowana przez Polskę i ustala, że przed planowaniem inwestycji mogących wpływać na środowisko należy powiadomić i konsultować podejmowane plany ze społecznościami w otoczeniu

inwestycji, działania te powinien podejmować inwestor i samorząd aby umknąć konfliktów społecznych.

Wnioskodawcy poprzez plan miejscowy uchwalany przez samorząd odsuwają od siebie odpowiedzialność za skutki wynikające z realizacji ustaleń planu. Po uchwaleniu planu cała odpowiedzialność w tym za utratę wartości nieruchomości sąsiednich spada na samorząd. Jest mało prawdopodobne aby dochody z podatków od turbin wiatrowych mogły po odrzuceniu subwencji wyrównawczej wystarczyć nawet na kilka roszczeń o utratę wartości nieruchomości.

Obszar wskazany do objęcia planem miejscowym jest nieadekwatny do wskazań lokalizacji energetyki wiatrowej gdyż aktualnie obowiązująca ustawa w sprawie energetyki wiatrowej ustala, że odległość bezpieczeństwa wobec miejsc zamieszkania ludzi wynosi $10 \times H$ ($10 \times$ całkowita wysokość turbiny) z zastrzeżeniem, że ten obszar nie może być mniejszy niż 700 metrów. W uzasadnieniu podjętej uchwały o tym brzmieniu przepisu się nie wspomina chociaż cytuje je we wniosku jeden z wnioskodawców.

W ustaleniach do planu określono wysokość turbin na 260 metrów co daje wynik 2,6km w jedną stronę, więc wynikowo średnica obszaru dla jednej turbiny do analizy terenowej powinna wynosić nie mniej niż 5,2km. Jak wynika z załączonej mapki dla obszaru objętego planem nie jest możliwe ulokowanie ani jednej turbiny. Dodać należy, że to jest obszar bez analizy uwarunkowań środowiskowych. Na mapkach nie zamieszczono lokalizacji miejsc zamieszkania a obszary zwartej zabudowy wsi, np. Wiśniewo Łęckie czy Krzywego i innych znajdują się na granicy obszaru mającego być objętego planem miejscowym.

Sugerowanie w uzasadnieniu, że odległość 700 metrów jest uzasadniona do realizacji ustaleń lokalizacji największych na świecie turbin wiatrowych i że jest możliwa do przyjęcia przez radę gminy Prostki, jest w naszej opinii dużym nadużyciem. Odległość 700 metrów jest określona jako najmniejsza dopuszczalna (np. dla turbiny o mocy 0,5-0,7MW) lecz bez dalszego odniesienia się; do wielkości turbin, ich mocy nominalnej, mocy akustycznej, uwarunkowań środowiskowych, wietrzności miejscowej, etc. nie zapewni ona ochrony ludzi i środowiska.

Zasugerowane parametry turbin wskazują, że moc każdej jednej z nich będzie wynosić 16MW czyli tyle co 10 sztuk aktualnie instalowanych turbin. Nie można zatem przyjmować, że instalacja takiej turbiny o wielokrotnie większej uciążliwości hałasowej dla ludzi i środowiska zostanie zaakceptowana przez społeczność lokalną i ich przedstawicieli w radzie gminy. Zasada ostrożności nakazuje podjęcie działań zapobiegawczych gdy są nawet najmniejsze podejrzenia co do negatywnych skutków inwestycji w szczególności dla technologii i projektów o nowych nie dających się przewidzieć parametrach emisji środowiskowych i ich długofalowych skutków.

Wbrew twierdzeniom lobbystów wiatrowych – turbiny wiatrowe mają efektywność na poziomie około 15% a na terenie takim jak w gminie Prostki może być jeszcze mniejsza. Ich promowanie dla zapewnienia pozyskania pewnej i stałej energii jest w praktyce żadna. Do stabilizacji systemu energetycznego z dużą ilością farm wiatrowych i fotowoltaicznych konieczna jest budowa nowych bloków energetycznych zarówno gazowych jak też

węglowych za które lobby wiatrowe nie chce ponosić kosztów ani odpowiedzialności. Energia drożeje właśnie na skutek zwiększonej ilości niestabilnych źródeł energii OZE co przekłada się także na koszty i bilans finansowy gminy.

Inwestycje tego typu są prywatnym interesem nie mającym nic wspólnego z dobrem społeczności lokalnych a wręcz realizowanych kosztem środowiska i ludzi.

Stąd wniosek o przeanalizowanie zasadności podjęcia przedmiotowej uchwały w kontekście dobrze pojętego interesu społeczeństwa lokalnego.

II. Zasady bezpiecznej lokalizacji OZE

Należy pamiętać, aby planując inwestycje mające na celu wykorzystanie energii odnawialnej wziąć pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze, techniczne, środowiskowe (przede wszystkim formy ochrony przyrody oraz obszary cenne przyrodniczo), prawne, ekonomiczne oraz społeczne.

Ograniczenia planistyczne nie dotyczą energetyki prosumenckiej o mocy do 50 kW.

Konieczna jest ocena wpływu zarówno fotowoltaiki jak też turbin wiatrowych na walory krajobrazowe i turystyczne regionu w szczególności w otoczeniu istniejącego potencjału agroturystycznego, w pobliżu jezior i cieków wodnych, lasów i szlaków turystycznych oraz obiektów o wartościach kulturowych i historycznych.

1. Wszelkie rodzaje energetyki OZE o mocy powyżej 150kW mogą być lokalizowane wyłącznie na podstawie planów miejscowych z wyłączeniem Zintegrowanego Planu Inwestycyjnego.
2. Należy wymagać w procesie planowania obszarów potencjalnej lokalizacji i oceny wpływu na środowisko turbin wiatrowych o mocy powyżej 150 kW co najmniej trzyletnich badań pomiarowych udostępnianych publicznie w strategiach, planach miejscowych oraz raportach ooś dla inwestycji wiatrowych. Miejsca o potencjale energetycznym mniejszym niż 30 % analizowane w skali roku nie powinny być brane pod uwagę ze względu na nieopłacalność ekonomiczną kontra duże zagrożenie środowiskowe i społeczne. Pomiary powinny wykazać proporcję czasu gdy turbina może pracować przynajmniej z 50% mocy nominalnej. Z naszej wiedzy wynika, że takich dni w roku na obszarze gminy Prostki jest bardzo mało stąd konieczność ostrożności procesowej dla wszystkich wniosków o lokalizację inwestycji energetyki wiatrowej na analizowanym obszarze.
3. Turbiny wiatrowe to mało efektywne źródła energii odnawialnej o sprawności rocznej na poziomie zaledwie około 15%. Gdyby nie dopłaty systemowe koszty inwestycji nigdy by się nie zwracały.
4. Wnosimy o ustalenie zasad lokalizacji OZE dla ochrony jakości życia i zdrowia ludzi oraz wartości krajobrazowych i historycznych. Ustalenie takich zasad jest konieczne dla ochrony społeczności lokalnych oraz awifauny i cennego krajobrazu ze względu na brak normatywów państwowych lub też forsowanych zmian prawa pod dyktando polityczne i lobby przemysłu wiatrakowego i fotowoltaicznego.

5. Wnosimy o całkowity zakaz lokalizowania farm wiatrowych, biogazowni i instalacji fotowoltaicznych innych niż prosumenckie (do 50kW) na obszarach chronionych (OCHK, Natura 2000, użytki ekologiczne i inne), a także w ich otulinie (do 500 m od granic obszarów).
6. odległość turbin wiatrowych liczona od obrysu śmigieł oraz farm fotowoltaicznych od skraju linii granicznych w stosunku do brzegów jezior i cieków wodnych oraz krawędzi zadrzewień i lasów nie może być mniejsza niż 200 metrów bądź co najmniej równa dwukrotnej wysokości turbiny jeśli jest ona większa niż 100 metrów.
7. Dla zachowania ładu i pewności planistycznej nasycenie zabudową przemysłowymi farmami fotowoltaicznymi oraz turbinami wiatrowymi przestrzeni objętej planem miejscowym, a także pozostałego obszaru gminy łącznie z obszarem gmin ościennych nie może wynosić więcej niż 2 MW na 1 km kwadratowy powierzchni. (punktem odniesienia jest środek geometryczny planowanych inwestycji.) (analiza w układzie południkowym)
8. **odległość lokalizacji instalacji fotowoltaicznych i stacji transformatorów oraz elektrycznych sieci przesyłowych** ze względu na hałas oraz promieniowanie elektromagnetyczne - nie może być mniejsza niż 200 metrów od granic siedlisk ludzkich.
9. odległość przemysłowych instalacji fotowoltaicznych od zwartej zabudowy wiejskiej oraz obszarów o potencjale turystycznym, rekreacyjnym i rozwoju osadnictwa - nie mniejsza niż 500 metrów, ze względu na ochronę ekonomiki i możliwości rozwojowych społeczeństwa lokalnego oraz zachowania pewności planistycznej dla rozwoju np. agroturystyki i wypoczynku.
10. obszar instalacji fotowoltaicznych nie powinien zajmować więcej niż 15% kąta obserwacyjnego w krajobrazie codziennym. Jest to ograniczenie istotne w związku z naruszeniem wartości krajobrazu codziennego oraz walorów turystycznych przez planowane inwestycje jak się obecnie zaczyna spotykać gdy wsie mają zostać otoczone całkowicie przez instalacje fotowoltaiczne.
11. Należy ustalić zasadę odprowadzenia energii z farm fotowoltaicznych i wiatrowych wyłącznie metodą kabli podziemnych do połączenia z siecią przesyłową systemu krajowego.
12. duże farmy fotowoltaiczne oraz turbiny wiatrowe (od 150kW) nie mogą być lokalizowane w obszarach szlaków (korytarzy) migracyjnych oraz w osiach widokowych obszarów turystycznych, szlaków turystycznych i punktów widokowych w tym panoram układów architektury zabytkowej.
13. Należy wykluczyć lokalizację dominant krajobrazowych powyżej 20 metrów wysokości (lub w szczególnych przypadkach wg ustaleń planu miejscowego) w obszarach chronionego krajobrazu i w odległości 200 metrów od ich granic.
14. Dla opracowań oceny środowiskowej i procedury planistycznej koniecznym wymogiem musi być wizualizacja posadowienia inwestycji OZE w odniesieniu do obszarów zamieszkania oraz obszarów chronionych przyrodniczo i środowiskowo oraz analiza wpływu na krajobraz zarówno turystyczny jak też codzienny.
15. Dla turbin wiatrowych o mocy powyżej 500kW konieczna jest analiza wpływu zjawiska

migotania cienia na warunki życia okolicznej ludności.

16. zarówno dla turbin wiatrowych jak też fotowoltaiki pow 150kW konieczny jest co najmniej 1 całoroczny screening awifauny i nietoperzy w celu oceny potencjalnych zagrożeń i działań zapobiegawczych samorządu jak też inwestora w celu ochrony warunków życia fauny a w szczególności ptaków i nietoperzy.
17. Dla turbin wiatrowych koniecznym jest badanie w okresie co najmniej 3 lata po pierwszym uruchomieniu śmiertelności ptaków przez instytucję badawczą niezależną od inwestora.
18. odległość turbiny wiatrowej, liczona od obrysu śmigła turbiny do granic działki z zabudową mieszkalną nie może być mniejsza jak 700 m (dla turbin o mocy do 500 kW.)
19. dla turbin powyżej 500 kW planowanych na obszarze gminy odległość bezpieczeństwa w stosunku do okolicznej zabudowy mieszkalnej powinna być uzależniona od mocy i wysokości konstrukcji oraz poziomu emisji hałasu w tym niskoczęstotliwościowego. Nie powinna być mniejsza niż $10 \times H$ zgodnie z obowiązującym prawodawstwem (wysokość ze śmigłem) turbiny lub w przypadku turbin o mocy powyżej 3 MW mocy nominalnej powinna wynosić wg wskaźnika 1000m x 1MW mocy, odległości te powinny być liczone od zewnętrznego obrysu wirnika.
20. Sugerowane przez deweloperów wiatrakowych zmniejszenie odległości bezpieczeństwa wobec miejsc zamieszkania ludzi do 700 metrów tak jak w przypadku aktualnej propozycji opracowania planów miejscowych jest propozycją niedopuszczalną ze względu na znaczące i stałe zagrożenie zdrowia oraz uciążliwość dla społeczeństwa lokalnego. Proponowana uchwała w sprawie lokalizacji 26 turbin wiatrowych o parametrach wielkościowych największych istniejących obecnie na świecie turbin nie zawiera żadnych parametrów technicznych, mocy nominalnej oraz mocy akustycznej (brak Karty Informacyjnej Projektu) nie pozwala nawet w przybliżeniu ocenić skutków jaki może przynieść dla środowiska eksploatacja takich gigantycznych urządzeń. Do planu miejscowego nie opracowano delimitacji obszaru pod względem zabudowy mieszkalnej i uwarunkowań dla awifauny i nietoperzy.
21. Do oceny środowiskowej oraz planistycznej konieczne jest ustalenie w miejscowym planie i planie ogólnym granicznej normy hałasu który dla turbin wiatrowych jest specyficzny i bardzo uciążliwy w szczególności w porze nocnej. Wynika to z braku unormowania tego uciążliwego zjawiska przez prawo krajowe. WHO - Światowa Organizacja Zdrowia - wskazuje na konieczność dążenia do zapewnienia poziomu **hałasu nocnego dbAN nie wyższego niż 30 dBa** co zapewnia komfort wypoczynku i nie zakłócanie snu dla większej części populacji ludzi. Nie da się jednak wykluczyć problemów dla osób z nadwrażliwością na hałas. Wnioskujemy o przyjęcie tego normatywu w ustaleniach planu ogólnego oraz planów miejscowych.
22. Norma hałasowa obecnie obowiązująca w Polsce jest zupełnie nieadekwatna dla turbin wiatrowych gdyż nie dotyczy źródeł hałasu powyżej 30 metrów gdy turbiny mają 150-260 metrów wysokości. Pomiary dla tej metody nie mogą być też wykonywane przy prędkości wiatru powyżej 5 m/s gdy każda przeciętna turbina dopiero wchodzi w ruch generatora.

Obecna norma została zawyżona przez byłego ministra Korolca o 5 dBa dla wszystkich obszarów projektowania i oddziaływań środowiskowych. Celem zmiany było (sic!)

zmniejszenie ilości barier akustycznych przy drogach. Niczym nie uzasadnione działanie polityczne degradujące jakość życia milionów ludzi na obszarze całego kraju. Czas na konsultacje tej zmiany wynosił 3 dni robocze.

23. Jako, że norma określa i tak wartości maksymalne dopuszczalnego hałasu, samorząd lokalny dla ochrony społeczeństwa lokalnego może i powinien wprowadzić regulacje poziomów hałasu ograniczające zagrożenia do poziomów bezpiecznych.
24. Do obliczeń propagacji hałasu należy przyjąć współczynnik pochłaniania hałasu dla gruntu o wartości "0" gdyż turbiny są użytkowane w każdej porze roku i zimą grunt jest zamrznięty a obliczenia powinny być dokonywane dla najmniej korzystnych warunków. W raportach oś i sugestii lobbystów wiatrowych często ten parametr jest przekłamywany w celu zakłamania obliczeń obszaru emisji.
25. Przed realizacją inwestycji a także dla oceny stanu początkowego dla planów miejscowych konieczne jest ustalenie poziomu tła akustycznego przed realizacją inwestycji. Realizowane inwestycje nie mogą podnieść poziomu hałasu o więcej niż 3 dBA_N w nocy oraz 5 dBA_D w dzień dla jednej najmniej korzystnej godziny pomiarów emisji. Takie rozwiązania dla bezpieczeństwa ludności są stosowane np. we Francji.
26. Konieczne jest wyznaczenie dla obszaru oddziaływań turbin wiatrowych co najmniej 5 letniego programu badawczego wpływu oddziaływania turbin na zdrowie i aspekty medyczne społeczności lokalnej. Należy zastrzec możliwość wstrzymania eksploatacji zagrażających zdrowiu i życiu ludzkiemu inwestycji jeśli wykażą to bezstronne badania.
27. odległość każdego rodzaju turbiny wiatrowej od granicy działki nie będącej we władaniu inwestora nie może być mniejsza jak 500 m.
28. odległość bezpieczeństwa dla dobrostanu zwierząt hodowlanych powinna wynosić dla turbin wiatrowych nie mniej niż 7xH od miejsc stałej hodowli. Badania prowadzone przez Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy oraz Collegium Medicum UMK w Toruniu wykazały bardzo negatywny wpływ emisji hałasu i wibracji od turbin wiatrowych na dobrostan zwierząt i efekty hodowlane nawet w odległości większej niż 1000 metrów dla średniej wielkości turbin wiatrowych.

Zwracamy uwagę, że wnioskodawcy planu miejscowego sugerują, że ludziom będzie żyło się bez zmiany nawet przy 700 metrach i największych na świecie turbinach.

Wiele badań potwierdzających negatywne skutki turbin dla ludzi i przyrody zostało zablokowanych przez lobbystów wiatrowych gdyż to oni je sponsorowali ale zabronili ich publikacji gdy wyniki były dla nich niekorzystne.
29. W celu ochrony pewności planistycznej i możliwości rozwojowych ośrodków wiejskich i miejskich odległość lokalizacji turbin wiatrowych o mocy do 1,5 MW od granic zwartej zabudowy mieszkaniowej i wiejskiej wyznaczonej w studium lub planie ogólnym gminy nie może być mniejsza niż 1500 metrów. Turbiny o mocy większej nie powinny przekroczyć wskaźnika 1000m x 1 MW mocy nominalnej.
30. w każdym przypadku lokalizacji zarówno fotowoltaiki wielkopowierzchniowej jak też turbin wiatrowych o mocy powyżej 150kW samorząd lokalny oraz inwestor zobowiązują się do

odpowiedzialności za spadek wartości nieruchomości jak też inne uszczerbki związane z podejmowaną decyzją planistyczną i lokalizacyjną.

31. Dla inwestycji OZE powyżej mocy 150kW konieczna jest analiza wpływu na ekonomikę społeczeństwa lokalnego. Ekonomia to pojęcie znacznie szersze niż ekonomia obejmujące w swym zakresie wartości mające wpływ np. na jakość życia i estetykę otoczenia oraz wartości pozamaterialne.

III.

Stanowisko Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny w sprawie farm wiatrowych

<https://www.pzh.gov.pl/stanowisko-narodowego-instytutu-zdrowia-publicznego-panstwowego-zakladu-higieny-w-sprawie-farm-wiatrowych/>

Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny stoi na stanowisku, że farmy wiatrowe zlokalizowane w zbyt bliskiej odległości od zabudowań przeznaczonych na pobyt stały ludzi mogą mieć negatywny wpływ na komfort życia i stan zdrowia mieszkańców żyjących w ich sąsiedztwie.

Czynnikami ryzyka dla zdrowia człowieka jakie Instytut uwzględnił w swoim stanowisku są.

- ✦ poziom emitowanego hałasu i jego zależność od parametrów technicznych turbin oraz prędkości wiatru i ukształtowania oraz zagospodarowania terenu wokół farmy wiatrowej,
- ✦ poziom hałasu aerodynamicznego z uwzględnieniem emisji infradźwięków i jego składowych niskoczęstotliwościowych,
- ✦ charakter emitowanego hałasu z uwzględnieniem modulacji/impulsowości/tonalności oraz możliwości interferencji fal emitowanych z wielu turbin,
- ✦ możliwość odrywania się kawałków lodu od wirników,
- ✦ możliwość wystąpienia awarii turbiny w postaci upadku urwanej łopaty wirnika lub jej fragmentu,
- ✦ występowanie efektu migotania cieni,
- ✦ poziom promieniowania elektromagnetycznego (w najbliższym sąsiedztwie od turbin),
- ✦ prawdopodobieństwo zakłócenia snu oraz propagacji hałasu w porze nocnej,
- ✦ poziom uciążliwości i prawdopodobieństwo wystąpienia objawów stresu i depresji (na skutek długotrwałego narażenia), związanych zarówno z emisją hałasu jak i z brakiem akceptacji źródła hałasu.

Zdaniem Instytutu, obecnie obowiązujące w Polsce przepisy prawne (w zakresie czynników ryzyka obejmujące w praktyce jedynie poziom hałasu), nie tylko nie są odpowiednie dla tego rodzaju obiektów, jakimi są turbiny wiatrowe, ale również nie gwarantują w wystarczającym stopniu ochrony zdrowia publicznego. Stosowana obecnie metodyka do oceny oddziaływania farm wiatrowych na środowisko (w tym zdrowie ludzi) nie może być stosowana powyżej 5 m/sek. prędkości wiatru. Ponadto, nie uwzględnia pełnego zakresu częstotliwości (w szczególności niskich częstotliwości) oraz poziomu uciążliwości.

Zdaniem Instytutu, ze względu na obecny brak kompleksowych uregulowań prawnych dotyczących oceny ryzyka zdrowotnego związanego z funkcjonowaniem farm wiatrowych w Polsce, pilną potrzebą staje się opracowanie i wdrożenie kompleksowej metodyki, według której określana by była pośrednio odpowiednia odległość turbin wiatrowych od miejsc zamieszkania. Metodyka ta powinna uwzględniać wszystkie wymienione powyżej potencjalne czynniki ryzyka, a jej wynik powinien odzwierciedlać

najmniej korzystną sytuację. Metodyka ta powinna uwzględniać poza ukształtowaniem terenu i sposobem jego zagospodarowania również rodzaj, typ, wysokość i liczbę turbin danej farmy oraz lokalizację innych farm wiatrowych w pobliżu. Podobne rozwiązania prawne mające na celu ocenę wielokryterialną, wykorzystujące złożone algorytmy numeryczne, są obecnie stosowane na świecie.

Instytut zdaje sobie sprawę, że ze względu na różnorodność czynników i skomplikowany charakter takiego algorytmu, opracowanie go w krótkim czasie może być bardzo trudne. Dlatego skutecznym i prostszym rozwiązaniem wydaje się być przyjęcie minimalnej odległości turbin wiatrowych od zabudowań przeznaczonych na pobyt stały. Kryteria odległościowe są również powszechnym rozwiązaniem normatywnym.

Mając powyższe na uwadze, do chwili opracowania kompleksowej metodyki oceny oddziaływania przemysłowych farm wiatrowych na zdrowie ludzi, Instytutu zaleca 2 km, jako minimalną odległość turbin wiatrowych od zabudowań. Zalecana wartość wynika z krytycznej oceny publikowanych wyników badań w recenzowanych czasopismach naukowych w zakresie wszystkich potencjalnych czynników ryzyka dla przeciętnych odległości podawanych najczęściej w granicach:

- ⤴ 0,5-0,7 km, często uzyskiwanej w wyniku obliczeń, dla której poziom hałasu (dBA) spełnia obowiązujące obecnie wartości dopuszczalne (bez uwzględnienia poprawek ze względu na impulsowy //tonalny /modulowany charakter emitowanego hałasu),
- ⤴ 1,5-3,0 km, wynikającej z poziomu hałasu z uwzględnieniem modulacji i niskich częstotliwości oraz infradźwięków,
- ⤴ 0,5-1,4 km, związanej z możliwością wystąpienia awarii turbiny w postaci upadku urwanej łopaty wirnika lub jego fragmentu (w zależności od wielkości fragmentu i charakteru lotu, prędkości wirnika oraz wielkości i rodzaju turbiny),
- ⤴ 0,5-0,8 km, gdzie występuje możliwość odrywania się kawałków lodu od wirników (w zależności od kształtu i masy lodu, prędkości wirnika oraz wielkości i rodzaju turbiny),
- ⤴ 1,0-1,6 km, z uwzględnieniem poziomu uciążliwości hałasu (od 4% do 35% populacji przy hałasie 30-45 dBA) dla osób mieszkających w sąsiedztwie farm wiatrowych,
- ⤴ odległości 1,4-2,5 km, związanej z prawdopodobieństwem zakłócenia snu (przeciętnie od 4% do 50% populacji przy hałasie 30-45 dBA),
- ⤴ 2,0 km, związanej z wystąpieniem potencjalnych skutków psychologicznych wynikających z istotnych zmian w krajobrazie (przyjęto przypadek, gdy turbina wiatrowa jest dominującym elementem krajobrazu, a ruch obrotowy wirnika jest wyraźnie widoczny i dostrzegany przez człowieka z każdego miejsca),
- ⤴ 1,2-2,1 km, dla występowania efektu migotania cieni (dla przeciętnej w Polsce łącznej wysokości turbiny wiatrowej wraz z wirnikiem od 120 do 210 m).

W swoich opiniach Instytut również brał pod uwagę rekomendowane odległości turbin wiatrowych od zabudowań podawane zarówno przez ekspertów, naukowców oraz jednostki rządowe i samorządowe na świecie (najczęściej w granicach 1,0-5,0 km).

Stanowisko NIZP-PZH Farmy wiatrowe – Bibliografia

IV. Załączniki związane z oddziaływaniem środowiskowym turbin wiatrowych proponowane do propagowania wśród społeczności lokalnej gminy Prostki.

- 1) [Stanowisko Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny w sprawie farm wiatrowych](#)
- 2) Opinia w sprawie infradźwięków – specjalistów od spraw akustyki prof. prof. Lebieńskich
- 3) Badania Uniwersytetu Przyrodniczo-Technologicznego z Bydgoszczy - „**Wpływ siłowni wiatrowych na zachowanie się, wyniki produkcyjne oraz jakość mięsa świń i gęsi na przykładzie siłowni wiatrowej w miejscowości Rypalki, gmina Rypin, województwo kujawsko-pomorskie**”

Z poważaniem

..... – upoważniony członek zarządu